

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 11.9.2007
COM(2007) 512 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI
PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK
ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

A migrációról és beilleszkedésről szóló harmadik éves jelentés

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS
2. BEVÁNDORLÓ NÉPESSÉG AZ UNIÓBAN
3. A KÖZÖS BEVÁNDORLÁSI POLITIKA FEJLŐDÉSE ÉS A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁROK BEILLESZKEDÉSÉNEK UNIÓS KERETRENDSZERE
4. A NEMZETI BEILLESZKEDÉSI POLITIKÁK TRENDJEI
5. KÖVETKEZTETÉSEK

(Tájékoztató) melléklet: Az EU 27 beilleszkedési politikáiról szóló összefoglaló jelentés

1. BEVEZETÉS

A migrációról és beilleszkedésről szóló éves jelentések¹ a harmadik országok állampolgárainak befogadása és beilleszkedése érdekében tett nemzeti és uniós szintű tevékenységeket vizsgálják, áttekintést nyújtva a szakpolitikai fejleményekről, elősegítve ezáltal a beilleszkedéssel kapcsolatos intézkedések értékelését és erősítését.

Az elmúlt év során uniós és nemzeti szinten egyaránt intenzívebbé vált a beilleszkedésről szóló vita. Növekvő számú tagállam valósít meg új beilleszkedési politikát, illetve igazítja ki stratégiáját a korábbi tapasztalatok alapján.

A harmadik éves jelentés a 2007. júniusig történt fejleményekre terjed ki². Az „EU 27-ek beilleszkedési politikájáról szóló összefoglaló jelentés” című melléklet – amely a beilleszkedéssel foglalkozó nemzeti kapcsolattartó pontok (a továbbiakban: NKP-k) közreműködésével készült³ – a 2005. évre, továbbá 2006 első félévére terjed ki.

2. BEVÁNDORLÓ NÉPESSÉG AZ UNIÓBAN

2006. januárban az EU területén tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok száma kb. 18,5 millió volt, azaz a közel 493 milliós teljes lakosság 3,8 %-a⁴. A bevándorlás változatlanul az EU népességnövekedésének fő eleme, és a legtöbb tagállamban pozitív nettó migrációt regisztráltak⁵. Az 1990-es évek legnagyobb részében mért évi 0,5 és 1 millió közötti nettó migráció 2002 óta a 1,5 és 2 millió közötti szintre emelkedett.

A beutazás típusai tagállamokként nagyon eltérőek. Míg néhány országban – például Ausztriában, Franciaországban vagy Svédországban – a családegyesítés jelentős, más tagállamokban – így Írországon, Spanyolországban, Portugáliában és az Egyesült Királyságban – a munkával kapcsolatos bevándorlás képvisel nagy százalékos arányt⁶. Jelentős mennyiségű bevándorló jogi helyzetének rendezésére került sor Spanyolországban, míg Franciaország, Németország és Hollandia az egyedi bevándorló csoportok korlátozott legalizálását választotta.

Az EU területén élő harmadik országbeli állampolgárok legnagyobb számú csoportjai Törökországból (2,3 millió), Marokkóból (1,7 millió), Albániából (0,8 millió), valamint Algériából (0,6 millió) érkeznek. Néhány tagállamban azonban – így Franciaországban, Svédországban, Hollandiában és az Egyesült Királyságban – annyi bevándorló szerezte meg a befogadó ország állampolgárságát, hogy a külföldön született állampolgárok száma magasabb a harmadik országbeli állampolgárokénál.

¹ Az első éves jelentést – COM(2004) 508 – 2004 júliusában tették közzé, a másodikat – SEC(2006) 892 – pedig 2006 júniusában.

² A jelentés figyelembe veszi a Tanács 2007. júniusi következtetéseit, 10267/07 tanácsi dokumentum

³ A Bizottság az IB-Tanács 2002. októberi következtetéseire adott válaszként hozta létre az NKP-k hálózatát.

⁴ Forrás: Eurostat. Noha Románia és Bulgária 2007-ben csatlakozott az EU-hoz, állampolgáraikat e becslés uniós polgároknak tekinti.

⁵ Kivéve Észtországot, Lettországot, Litvániát, Lengyelországot, valamint Hollandiát. Eurostat, Statistics in Focus, Népesség és szociális körülmények, 1/2006.

⁶ Trendek a nemzetközi vándorlásban 2006. - International Migration Outlook, 2006. évi éves jelentés OECD

3. A KÖZÖS BEVÁNDORLÁSI POLITIKA FEJLŐDÉSE ÉS A HARMADIK ORSZÁGBELI ÁLLAMPOLGÁROK BEILLESZKEDÉSÉNEK UNIÓS KERETRENDSZERE

A harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedése, amely mind a befogadó társadalom, mind a bevándorlók részéről kölcsönös alkalmazkodási folyamatot jelent, a bevándorlás teljes mértékű hasznosításának lényeges eleme. „A migrációval kapcsolatos általános megközelítés egy év távlatából: helyzetértékelés az átfogó európai migrációs politikáról”⁷ című közleményben hangsúlyozottaknak megfelelően folyamatosan erősíteni kell **a legális bevándorlási politikák és a beilleszkedési stratégiák közötti kapcsolatot**.

A harmadik országbeli állampolgárok belépésének és tartózkodásának feltételeire vonatkozó jogi keretrendszer összehangolása elengedhetetlen a bevándorlással kapcsolatos következetes uniós megközelítés kifejlesztése szempontjából. A családegyesítéssel, hosszú távú tartózkodással, valamint harmadik országbeli állampolgárok és hontalanok nemzetközi védelemre szoruló személylé minősítésével kapcsolatban már léteznek jogszabályok⁸. Ezek – az adott jogszabálytól függően – elismernek bizonyos jogokat, így a munkavállaláshoz és/vagy az oktatáshoz/képzéshez, valamint az egyenlő bánásmódhoz való jogot⁹. Az EU megkülönböztetést tiltó jogszabályai támogatják ezt a jogi keretrendszert¹⁰.

A Politikai terv a legális migrációról¹¹ című közleményben közöltnek megfelelően, a közeljövőben elkészül a bevándorló munkások EU-n belüli alapvető jogait meghatározó általános keretirányelvre, továbbá a magasan képzett munkaerő belépési és tartózkodási feltételeiről szóló irányelvre vonatkozó bizottsági javaslat¹².

A nemzetközi védelmet élvező személyek esetében különleges helyzetükhöz igazított beilleszkedési intézkedések szükségesek. E terület részét képezi a jövőbeni Közös európai menekültügyi rendszerről szóló zöld könyv¹³ révén útjára indítandó vitának.

3.1 A harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedésének uniós keretrendszere

Az Európai Tanács 2004-ben elfogadta a szabadság, a biztonság és a jogérvényesülés megerősítéséről szóló **hágai programot**¹⁴. Az Európai Tanács hangsúlyozta a nemzeti beilleszkedési politikák és a közös alapelvekre épülő uniós tevékenységek fokozottabb összehangolásának szükségességét.

⁷ COM(2006) 735

⁸ A Tanács 2003/86/EK irányelve a családegyesítési jogról, a Tanács 2003/109/EK irányelve a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, a Tanács 2004/83/EK irányelve a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról. A hosszú távú tartózkodás szabályainak a nemzetközi védelmet élvező személyekre történő kiterjesztéséről szóló jogalkotási javaslat elfogadásra került, COM(2007) 298

⁹ A menekültügyi és bevándorlási irányelveket átültető nemzeti intézkedések megfelelőségének vizsgálatáról szóló tanulmány 2008-ban lesz elérhető.

¹⁰ ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/legis/legln_hu.htm

¹¹ COM(2005) 669

¹² A Bizottság 2008-ban az idénymunkásokra és a javadalmazással járó képzésen résztvevőkre, 2009-ben a vállalatban belül áthelyezettekre vonatkozó jogalkotási javaslatot is be fog nyújtani.

¹³ COM(2007) 301

¹⁴ 16054/04 tanácsi dokumentum.

A Tanács elfogadta **az unión belüli bevándorló beilleszkedési politika közös alapelveit** (a továbbiakban: KAE-k)¹⁵, valamint a Bizottság 2005. szeptemberben **közös beilleszkedési programot** terjesztett elő, amely keretrendszer határozza meg az EU-ban tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedése számára¹⁶. E keretrendszer lényeges pontjait azok a konkrét intézkedésekre vonatkozó javaslatok alkotják, amelyek a beilleszkedési politika közös alapelveinek – mind uniós, mind nemzeti szinten – a gyakorlatba történő átültetésére vonatkoznak¹⁷. Ezenfelül a közös program uniós szintű támogató mechanizmust jelent annak érdekében, hogy az együttműködés és a bevált gyakorlatok cseréje révén elősegítse a beilleszkedéssel kapcsolatos külön európai megközelítés kifejlesztését.

A közös programról szóló **tanácsi következtetések** támogatták az előbbi fő cselekvési irányait, valamint hangsúlyozták a beilleszkedési politikákra és intézkedésekre vonatkozó közös megközelítés további megerősítésének szükségességét¹⁸.

A **nemzeti kapcsolattartó pontok hálózatában** jelenleg valamennyi tagállam aktívan részt vesz. A hálózat az információcserére és a kiemelt területek meghatározására irányuló hatékony mechanizmussá vált, továbbá fontos szerepet játszik annak biztosításában, hogy a nemzeti és uniós szintű erőfeszítések kölcsönösen erősítsék egymást.

Az NKP-k, valamint a regionális/helyi hatóságok és nem kormányzati érdekelt felek közreműködésével összeállított, **szakpolitikusok és szakemberek számára készült, a beilleszkedésről szóló kézikönyv**¹⁹ vezető szerepet játszik az információ és a bevált gyakorlat cseréjében. A kézikönyv első kiadása (2004) az újonnan érkezett bevándorlóknak és menekültként elismert személyeknek szóló bevezető programokkal, a polgári részvétellel és mutatóival foglalkozik. A **második kiadás** (2007) a közös alapelvekben kifejtett további következő kulcskérdéseket tárgyalja, ezek: az esélyegyenlőség általános érvényesítése és a beilleszkedési infrastruktúra, a sikeres integrációs stratégiák végrehajtásához használt mechanizmusok vizsgálata valamennyi politikai területen; lakhatás városi környezetben és a gazdasági integráció e konkrét területek tanulságainak feltárásával. 2009-re tervezik a kézikönyv harmadik kiadását is.

A hágai programban kértek szerint a Bizottság – a beilleszkedésre vonatkozó tapasztalatok és információk strukturális cseréjének támogatása érdekében – széles körben hozzáférhető **honlapot** fejleszt ki. A honlap 2008-ban válik működőképpé.

Az érdekelt felek valamennyi szinten történő részvételével kialakított átfogó megközelítés – ahogyan a hágai program megállapítja – a hatékony beilleszkedési politika lényeges eleme. Döntő lépés volt a hatóságok, magánvállalatok, a civil társadalom és a bevándorlók egyesületei közötti, nemzetek feletti, települési önkormányzati szintű együttműködési folyamat megkezdése a 2006 októberében, Rotterdamban rendezett, **Beilleszkedés a városokban** című konferencia keretében²⁰. Az **Európai Beilleszkedési Fórum** szintén a beilleszkedés területén uniós szinten tevékenykedő érdekelt felek összehívására irányul. Azok az uniós ernyőszervezetek, amelyek számos tagállamban rendelkeznek tagsággal, megosztják

¹⁵ 14615/04 tanácsi dokumentum.

¹⁶ COM(2005) 389

¹⁷ Az Európai Parlament, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, a Régiók Bizottsága külön-külön véleményeikben üdvözölték az uniós beilleszkedési keretrendszer kifejlesztését.

¹⁸ 14390/05 tanácsi dokumentum.

¹⁹ ec.europa.eu/justice_home/doc_centre/immigration/integration/doc_immigration_integration_en.htm

²⁰ Az Eurocities hálózat szervezi meg a következő rendezvényt, amelyre 2007 őszén, Milánóban kerül sor.

tapasztalataikat, továbbá a beilleszkedéssel foglalkozó honlapon közzeendő ajánlásokat készítenek.

A 2004. évi groningeri miniszteri konferencián kezdeményezett, beilleszkedésről szóló politikai vita folytatásaként 2007 májusában, Podsdamban az **integrációért felelős uniós miniszterek nem hivatalos találkozására** került sor.

Az uniós integrációs politikáknak az egység a sokféleségben elvének előmozdítása útján való megerősítéséről szóló tanácsi következtetések elfogadására – ezen esemény folytatásaként – 2007. júniusban került sor.

3.2. A beilleszkedés általános érvényesítése

A közös alapelvekre támaszkodó uniós beilleszkedési keretrendszerre építve, valamint a Közös programban előterjesztett uniós szintű konkrét fellépésekre vonatkozó javaslatok folytatásaként a Bizottság a beilleszkedésre vonatkozó következetesebb megközelítést fejlesztett ki. A beilleszkedés uniós politikák széles körére kiterjedő általános érvényesítése a politikaérvényesítés és végrehajtás alkotóelemévé vált.

A bevándorlásnak – a beilleszkedési célkitűzéseket is ideértve – a közösségi kezdeményezésekbe történő beépítése érdekében valamennyi vonatkozó politikai terület egyesítésével létrehozták a **migrációs kérdésekkel foglalkozó biztosok csoportját**²¹.

A **foglalkoztatás** a beilleszkedési folyamat kulcsfontosságú része, a bevándorlók hatékony munkaerő-piaci beilleszkedése jelentősen hozzájárul továbbá a munkahelyekre és növekedésre vonatkozó lisszaboni célok eléréséhez. Az európai foglalkoztatási stratégia esetében az integrált iránymutatások arra hívják fel a tagállamokat, hogy fordítsanak figyelmet a bevándorlók uniós munkaerőpiacra történő beilleszkedésére²². A Bizottság éves közös foglalkoztatottsági jelentéseiben nyomon követi a nemzeti reformprogramok hatását, arra ösztönzi továbbá a tagállamokat, hogy a bevándorlók beilleszkedését tegyék a foglalkoztatási politikák sokkal hangsúlyosabb területévé²³. A munkaerő-piaci akadályok vizsgálata és a bevált gyakorlat cseréje céljából létrehozták az etnikai kisebbségek társadalmi integrációjával és teljes mértékű munkaerő-piaci részvételével foglalkozó magas szintű szakértői csoportot.

A bevándorlók a potenciális európai **vállalkozók** fontos bázisát jelentik. Üzleti tevékenységüknek jelentős hatása van az EU gazdasági növekedésére. Az új vállalkozások indítása területén felmerülő nehézségek leküzdését elősegítő információcsere érdekében etnikai kisebbségi vállalkozási hálózatot hoztak létre. Az e területen folytatott bevált gyakorlatra vonatkozóan tanulmányt fognak közzétenni, 2008 tavaszán pedig a tervek szerint konferenciára kerül sor²⁴.

A beilleszkedés kulturális vetületének jelentősége növekvő mértékű elismertségre tesz szert, a **kultúrák közötti** – így a vallások közötti és vallásokon belüli – **párbeszéd** pedig a sikeres beilleszkedés előmozdításának, valamint a rasszizmus és a szélsőségesség elleni küzdelem lényeges elemévé vált. A 2008-as Kultúrák Közötti Párbeszéd Európai Éve jelentős hozzájárulást nyújt majd az e területen folytatott tevékenységek erősítéséhez.

²¹ ec.europa.eu/commission_barroso/frattini/doc/2006/pr_30_08_06_en.pdf

²² COM(2006) 815

²³ 6706/07 tanácsi dokumentum.

²⁴ ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/ethnic.htm

A beilleszkedés esetében döntő szerepet játszik az **alapvető jogok, a megkülönböztetés-mentesség, valamint az esélyegyenlőség** előmozdítása. A Bizottságon belül egy, a rasszizmus és idegengyűlölet elleni szervezeti egységek közötti csoport koordinálja a politikákat, és az Alapjogi Ügynökség nyújtja az e területre vonatkozó szakmai tapasztalatokat²⁵. Az „Esélyegyenlőség Mindenki Számára” 2007-es Európai Év keretében – a különbözőség előnyeiről szóló széleskörű vita útnak indításával²⁶ – megerősítik azon strukturális akadályok felszámolására irányuló erőfeszítéseket, amelyekkel a bevándorlóknak szembe kell nézniük. Mivel a **nők** képezik az Unión belüli bevándorló népesség többségét²⁷, ezért az ő egyedi szükségleteik teljesítésének igénye növekvő mértékben tükröződik a nemek közötti esélyegyenlőségi mechanizmusokban, így a nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó, 2006 és 2010 közötti ütemtervben²⁸.

A Bizottság megerősítette a beilleszkedés dimenzióit a **szociális befogadási és szociális védelmi politikák** keretében azokon a közös uniós célkitűzéseken belül, amelyet a tagállamok a szociális védelmi és szociális befogadási stratégiákról szóló nemzeti jelentések alapján ültetnek át a nemzeti/regionális politikákba. E politikák nyomán követésének folyamata hozzájárul ahhoz, hogy az erőfeszítések a beilleszkedéssel kapcsolatos intézkedésekre irányuljanak, annak érdekében, hogy megszüntessék a bevándorlók és a polgárok között fennmaradó különbségeket²⁹. A Bizottságon belül a fenntartható városfejlesztéssel foglalkozó szervezeti egységek közötti csoport koordinálja a közösségi politikák **városi dimenzióját**³⁰, valamint létrehoztak további, a beilleszkedéssel kapcsolatos kérdések széles körével kapcsolatos bevált gyakorlat megosztását szolgáló városi kezdeményezéseket (így az élet- és munkakörülmények javítását szolgáló európai alapítvány által koordinált európai városok hálózatát a helyi beilleszkedési politikáért, a továbbiakban: CLIP) is. A **közegészségügyről** szóló közösségi cselekvési program (2003-2008)³¹ keretében – az esélyegyenlőtlenségek csökkentése érdekében – különös hangsúlyt kapnak a sebezhető csoportok szükségletei.

Az **oktatás** és képzés biztosítja a beilleszkedés sikerének javításához szükséges eszközöket, illetve lényegesek azért is, mert lehetővé teszik a bevándorlók számára, hogy aktívan részt vegyenek a társadalom életében. A beilleszkedést oktatási kezdeményezések is segítik, így például az Oktatás és a Képzés 2010 program³² – segítik elő. Mivel a bevándorló gyermekek és fiatalok iskolai eredményei általában rosszabbak más tanulókéznál³³, egy közeljövőben kiadásra kerülő bizottsági közlemény elemzi az okokat, valamint az ilyen oktatási kihívások kezelésére vonatkozó intézkedéseket határoz meg. A beilleszkedés – különösen a **gyermekek** esetében – spontán folyamat. A sikeres eredmény szempontjából kulcsfontosságú, hogy már igen korai szakaszban sor kerüljön a beilleszkedéssel kapcsolatos kihívás kezelésére, így az EU gyermekjogi stratégiája³⁴ figyelembe veszi az e csoportban rejlő lehetőségeket. Ezenfelül

²⁵ eumc.europa.eu/eumc/index.php

²⁶ ec.europa.eu/employment_social/eyeq/index.cfm

²⁷ ec.europa.eu/employment_social/fundamental_rights/legis/legln_en.htm

²⁸ Egyesült Nemzetek Népesség-megoszlás, Trends in Total Migrant Stock: The 2005 Revision

²⁹ A szociális védelemről és szociális befogadásról szóló 2007. évi közös jelentés register.consilium.europa.eu/pdf/en/07/st06/st06694.en07.pdf

³⁰ „A közösségi politikák városi dimenziója (2007-2013)”, ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/urban/index_en.htm#down

³¹ http://ec.europa.eu/health/ph_programme/programme_en.htm.

³² ec.europa.eu/education/policies/2010/et_2010_en.html

³³ PISA 2006, OECD

³⁴ COM(2006) 367

az ifjúsági politikákkal kapcsolatos – az Európai Ifjúsági Egyezményt³⁵ követően sorra kerülő – uniós szintű strukturált párbeszéd – amely 2007-ben a fiatalok társadalmi és szakmai beilleszkedésére, 2008-ban pedig a kultúrák közötti párbeszédre helyezi a hangsúlyt – hozzájárul e célcsoport egyedi szükségleteinek kielégítéséhez.

3.3. Uniós pénzügyi eszközök

Az EU a tagállamok beilleszkedési politikáit számos pénzügyi eszköz segítségével támogatja. A Bizottság 2003 óta olyan nemzetek feletti beilleszkedési programokat társfinanszíroz, amelyek – az **INTI** előkészítő intézkedések égisze alatt³⁶ – előmozdítják a tagállamok, regionális/helyi hatóságok és egyéb érdekelt felek közötti együttműködést.

A Szolidaritás és a migrációs áramlások igazgatása 2007-2013 elnevezésű keretprogramban létrehozásra kerülő **Harmadik Országok Állampolgárainak Beilleszkedését Segítő Európai Alap** támogatást nyújt az Európának a beilleszkedés jelentette kihívás kezeléséhez.

Az Alap célja a szolidaritás új formájának létrehozása a tagállamok erőfeszítéseinek előmozdítása érdekében, hogy utóbbiak lehetővé tegyék a bevándorlók számára a megfelelést a tartózkodás feltételeinek, valamint elősegítsék beilleszkedésüket. Az Alap abban is segíti a tagállamokat, hogy megosszák egymással az uniós szintű együttműködés erősítésére vonatkozó legjobb gyakorlataikat³⁷.

Az **Európai Menekültügyi Alap** támogatja a feladatkörébe tartozó személyek – ideértve a tartós vagy állandó jelleggel az EU területén tartózkodó menekülteket és kiegészítő védelmet élvező személyeket – szükségleteihez igazított, beilleszkedéssel kapcsolatos intézkedéseket. A 2008-ban útjára induló Szolidaritás és a migrációs áramlások igazgatása elnevezésű keretprogramban új Európai Menekültügyi Alap támogatja e célzott projektek finanszírozását³⁸.

Az **Európai Szociális Alap (ESZA)** keretében az **EQUAL** közösségi kezdeményezés a bevándorlók munkaerő-piaci megkülönböztetésének megelőzésére, valamint az ellene folytatott küzdelemre vonatkozó innovatív bevált gyakorlatokat gyűjtötte egybe³⁹. A 2007 és 2013 közötti időszakra vonatkozó új ESZA keretében egyedi elsőbbséget élvez a bevándorlók foglalkoztatásban való részvételének növelése, és ezáltal társadalmi beilleszkedésük elősegítése⁴⁰. Ezenfelül az új **PROGRESS** program (2007-2013) is támogatja a megkülönböztetés ellenes, valamint a nemek közötti esélyegyenlőségre vonatkozó alapelvek megvalósítását.

A regionális politika eszközei is foglalkoznak a bevándorlás és a beilleszkedés kérdéseivel, különösen a városi térségekben. Az **URBAN II** elnevezésű **közösségi kezdeményezés**ben erős hangsúlyt kap a társadalmi befogadás a hátrányos helyzetű városi térségekben⁴¹, továbbá a városfejlesztési kérdésekkel kapcsolatos gyakorlatok cseréjére irányuló **URBACT** program figyelembe veszi azokat a különbözőséggel kapcsolatos egyedi kihívásokat, amelyekkel az

³⁵ COM(2005) 206

³⁶ ec.europa.eu/justice_home/funding/2004_2007/inti/funding_inti_en.htm

³⁷ ec.europa.eu/justice_home/funding/integration/funding_integration_en.htm

³⁸ ec.europa.eu/justice_home/funding/integration/funding_integration_en.htm

³⁹ ec.europa.eu/employment_social/equal/index_en.cfm

⁴⁰ ec.europa.eu/employment_social/esf2000/2007-2013_en.html

⁴¹ ec.europa.eu/regional_policy/urban2/index_en.htm

európai városoknak szembe kell nézniük. E megközelítés továbbra is érvényesül az **URBACT II** programban a 2007 és 2013 közötti időszakban⁴².

4. A NEMZETI BEILLESZKEDÉSI POLITIKÁK TRENDJEI⁴³

A harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedése képezte a tárgyat annak a vitának, amely a megkülönböztetés megjelenési formáira, valamint a kulturális és vallási különbözőségekre összpontosult. Néhány esetben drámai események döntően befolyásolták a közvéleménynek a bevándorlásról alkotott felfogását. Számos tagállam új prioritásokat határozott meg és felülvizsgálta politikáját. A tagállamok bevándorlási politikáiban megjelenő fogalmak legnagyobb részét a közös alapelvek kodifikálták, és ezek – eltérő mértékben – tükröződnek a tagállami integrációs stratégiákban.

1. KAE – A tagállamokban számos különböző intézkedést fogadtak el a beilleszkedés kétirányú folyamatának elősegítésére. Ezen elveknek azonban a gyakorlatba értelmes módon történő átültetése olyan hosszú távú kihívás, amely további erőfeszítéseket tesz szükségessé. A nemzeti stratégiákban továbbra sem jelennek meg kellő súllyal azok a strukturális kezdeményezések, amelyek a befogadó társadalom sokrétűséghez való igazodási képességének megerősítésére irányulnak.

2. KAE – Az alapvető értékeket – így a szabadságot, a demokráciát, a jogállamiságot, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartását – az új politikák fontos elemének tekintik. Számos tagállam intézkedéseket tett annak érdekében, hogy a polgári eligazító programok keretében az alapvető értékekről szóló ismeretek átadására sor kerüljön.

3. KAE – A bevándorlók munkaerő-piaci beilleszkedése továbbra is a nemzeti beilleszkedési politikák fő kihívása. Növekvő mértékben hajtanak végre e vonatkozás erősítésével kapcsolatos intézkedéseket, ideértve a munkanélküliség oktatás és képzés révén történő megelőzését, a képesítések elismerésének hatékonyabb rendszerét, a munkahelyi megkülönböztetés elleni küzdelmet, valamint a bevándorló nők foglalkoztatásának elősegítését.

4. KAE – A legtöbb tagállam a befogadó társadalom nyelvének alapszintű ismeretét a beilleszkedés lényeges elemének tekinti. Számos ország beilleszkedési stratégiája olyan bevezető programokra összpontosul, amelyek az újonnan érkezettek számára (néha kötelező) nyelvi és polgári eligazító programokat tartalmaznak. Egyre több tagállam teszi rugalmasabbá – az egyedi igények függvényében – ezeket a tanfolyamokat. Csupán néhány tagállam végez alapos értékelést e tevékenységekre vonatkozóan.

5. KAE – Az átfogó beilleszkedési programokban az oktatás és képzés a beilleszkedési folyamat alapvető elemeinek részét képezi. A tagállamok erőfeszítései elsősorban célzott nyelvtanfolyamokra, valamint az iskolai beilleszkedést segítő képzésekre irányulnak. Számos kezdeményezés segíti elő a különbözőség tiszteletben tartását az iskolai környezetben, továbbá támogatást nyújt a tanároknak. Ugyanakkor a bevándorló gyermekek és fiatalok olyan egyedi kihívásokkal néznek szembe, amelyekre még több figyelmet kellene fordítani.

⁴² urbact.eu/towards-urbact-2.html

⁴³ E szakasz a tagállamoknak a Bizottság kérdőívére adott válaszaikra épül. Lásd az EU 27 beilleszkedési politikáiról szóló összefoglaló jelentést a mellékletben

6. KAE – Annak ellenére, hogy egyre több tagállam fejleszti a szolgáltatóknak a bevándorlókkal történő együttműködésre vonatkozó képességét, a tagállamok eltérő mértékben tulajdonítanak fontosságot ennek a kérdésnek. Néhány tagállamban a közintézmények mindenki számára egyenlő elérhetőségére vonatkozó – megkülönböztetés-ellenes és a tájékoztatási intézkedésekre is kiterjedő – kezdeményezéseket indítottak útjukra. Csak a közelmúltban került sor olyan intézkedésekre, amelyek a kormányzati érdekelttek közötti együttműködés elősegítésére, továbbá vállalatoknak a beilleszkedésről szóló vitába történő bevonására irányulnak.

7. KAE – A legtöbb tagállam hangsúlyozta a mindennapi együttműködés fontosságát és a helyi tevékenységek döntő szerepét, ezek a tevékenységek azonban nagyon eltérő mértékben jelennek meg beilleszkedési stratégiáikban. A bevándorlók és a befogadó társadalom közötti együttműködésre – például közös fórumok létrehozására – irányuló kezdeményezések elősegítése érdekében továbbra is kevés intézkedésre kerül sor.

8. KAE – A tagállamok jogszabályai garantálják valamennyi vallás tiszteletben tartását, szavatolják továbbá a vallási alapú megkülönböztetés-mentesség elvének érvényesülését. Noha – a szélesebb körű kultúrák közötti párbeszéd egyik elemeként – általánosan elismert a vallások közötti és a vallásokon belüli párbeszéd jelentősége, az e terület megerősítésére irányuló intézkedések gyakran az aktuális eseményekre adott eseti válaszoknak tűnnek. E párbeszéd elősegítése néhány tagállamban strukturáltabb formát kezd öltetni.

9. KAE – A bevándorlók részvételét a demokratikus folyamatokban egyre inkább a sikeres beilleszkedés fontos aspektusának tekintik. A bevándorlók képviselői növekvő számban vesznek részt a bevándorlási politikák kidolgozásában/végrehajtásában. Különösen az érdeklődés növekszik az aktív polgári szerepvállalás és a honosítási eljárások iránt, amelyek révén nagyobb lehetőség nyílik a befogadó társadalomban történő részvételre. Meglehetősen korlátozott azon tagállamok száma, amelyek szavazati jogot adnak a harmadik országbeli állampolgároknak az önkormányzati választásokon.

10. KAE – A legtöbb tagállam megerősítette azt a képességét, hogy – egyidejűleg célzott intézkedéseket is kidolgozva – a beilleszkedés szempontjait valamennyi vonatkozó politikában érvényre juttassa. Ugyanakkor továbbra is nagy kihívást jelent az információk hatékony megosztása, a kormányzat különböző szintjei és az érdekelt felek közötti együttműködés, valamint a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésének, illetve a bevándorló fiatalok és gyermekek szükségleteinek megfelelő figyelembe vétele.

11. KAE – A tagállamok egyre inkább szükségesnek érzik, hogy javítsák a beilleszkedéssel kapcsolatos információk – például a nemek szerint bontott statisztikák – rendszeresebb gyűjtésére, vizsgálatára és terjesztésére vonatkozó képességüket. A részletesebb adatok segítenek a zavar elkerülésében, és láthatóbbá teszik a bevándorlóknak a befogadó társadalom fejlődéséhez történő hozzájárulását. A beilleszkedési politikák és programok nyomon követése és értékelése, valamint egyedi jelzőszámok meghatározása terén további fejlődés szükséges.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

A Tanács 2007. júniusi következtetései új szakaszt fémjeleznek az EU beilleszkedési programjának meghatározása során. A következtetések azt hangsúlyozzák, hogy szükséges megvizsgálni a társadalom egészének részvételével történő beilleszkedésre vonatkozó

megközelítéseket, elismerik továbbá, hogy a kultúrák közötti párbeszéd a beilleszkedés előmozdításának fontos eszköze.

A közös alapelvekre és a közös programra épülő uniós keretrendszer továbbfejlesztése érdekében a Bizottság új kezdeményezéseket terjeszt elő. A nemzeti kapcsolattartó pontok lényeges szerepet játszanak ebben a folyamatban.

A Bizottság meg fogja vizsgálni az **állampolgári részvétel** számos eltérő koncepcióját, valamint azoknak a beilleszkedési folyamatra gyakorolt hatását. Az érdekelt felek és a bevándorlók képviselőinek részvételével létrehozott vitafórumokat valamennyi szinten ösztönzik.

A Bizottság megvizsgálja továbbá a létező bevált gyakorlatra épülő, a **bevándorlók beilleszkedését elősegítő közös európai modulok** hozzáadott értékét, annak érdekében, hogy a beilleszkedési folyamat különböző vonatkozásaival (bevezető tanfolyamok, a bevándorlók és más polgárok helyi életben történő részvételének előmozdítása, stb.) kapcsolatos iránymutatásokat dolgozzon ki.

Általánosan elismert a médiának a nyilvános vita irányítására gyakorolt befolyása, mivel hozzájárulhat a **figyelemfelkeltéshez**, a félreértések tisztázásához, valamint az egyre sokszínűbb társadalmak bevonásához az elgondolkodtató vitába. Egy közelmúltbeli tanulmány alapján⁴⁴ a Bizottság meg fogja vizsgálni, milyen módon érhető el, hogy a közvélemény figyelmét felhívják a bevándorlóknak a társadalmi fejlődéshez, a gazdasági növekedéshez, valamint a kulturális sokszínűséghez történő hozzájárulására, és ahhoz, hogy ezt szélesebb körben elismertessék.

A Bizottság megvizsgálja továbbá, hogyan járulhat hozzá a beilleszkedési folyamat a **társadalmi elidegenedés és a bevándorlókkal szembeni megkülönböztetés megelőzéséhez**, különös hangsúlyt helyezve az ifjúságra és a különbözőség kezelésére, annak érdekében hogy el lehessen kerülni a befogadó társadalom elutasításának szélsőséges eseteit.

A politikák hatékony kialakítása, továbbá a teljesítménynek a legmagasabb szint elsajátítása révén történő javítása érdekében meg kell határozni a beilleszkedés különféle vonatkozásaival kapcsolatos támpontokat. A Bizottság megvizsgálja annak lehetőségét, hogyan segítheti elő a tagállamok által alkalmazandó **közös mutatók és mérőszámok** – a beilleszkedési programok értékelése, valamint az összehasonlító elemzésekhez szükséges viszonyítási alap létrehozása céljából történő – fejlesztését.

Végezetül a Bizottság áttekinti a **bevándorlásról és beilleszkedésről szóló éves jelentés átalakításának** lehetőségeit annak érdekében, hogy az naprakész eszközzé váljon a beilleszkedési politikákat érintő új fejlemények összehasonlító elemzéséhez. A Bizottság **új koncepciót** mutat be annak érdekében, hogy biztosítsa a még teljesebb tájékoztatás és nyomon követés eszközét. Ezenfelül a Bizottság hozzájárul a vonatkozó közösségi jogszabályok végrehajtásának és harmadik országbeli állampolgárokra gyakorolt hatásuknak a nyomon követéséhez.

⁴⁴ A bevándorlás és a közvélemény felfogása, BEPA 2006

Annex (for information)

Summary Report on Integration Policies in the EU-27

This Summary Report has been drafted on the basis of a questionnaire completed by the National Contact Points on Integration⁴⁵. The questionnaire refers to third-country nationals who are legally residing in the Member States, both newly-arrived and long-established immigrants and refugees.

The aim of the questionnaire was to gather specific information concerning various dimensions of the integration process in the Member States for the calendar year 2005 and the first half of 2006. The Report is structured along the lines of the Common Basic Principles on integration (CBPs) and in keeping with the Common Agenda for Integration.

The CBPs and the Common Agenda are well known by those directly involved in integration policies at national level. Measures aiming at disseminating them further to a wider group of policy-makers and to civil society are undertaken. In **Bulgaria** and in the **Slovak Republic** they are discussed and presented to the broader public. They are increasingly mentioned in official declarations and political statements. Some Member States, such as **Austria**, the **Czech Republic**, **Denmark** and **Spain**, refer to the CBPs on a regular basis when dealing with immigration and integration issues. In the **Czech Republic** and **Greece**, the CBPs enriched the debate leading to the adoption of new legislation. They are also explicitly incorporated in some Member States' programmes. In the **Spanish** Strategic Plan on Citizenship and Integration, a full text version of the CBPs is reproduced and reference is made to the Common Agenda for Integration. In the consultations held with stakeholders about the content of the Strategic Plan, extensive information was given on integration initiatives taken at the EU level. In **Ireland**, the CBPs continue to inform the policy making process and all projects submitted for funding from a recently announced Immigrant Integration Fund are required to reflect the CBPs.

1. 'Integration is a dynamic, two-way process of mutual accommodation by all immigrants and residents of Member States'

In the Czech Republic and Greece, this principle is part of, respectively, the 'Updated Concept of Immigrant Integration' and the new 'Integrated Action Plan'. In **Slovenia**, a 'Unit for cultural rights of minorities and for the development of cultural diversity' was established within the Ministry of Culture to support the better understanding and co-existence of different cultural identities. **In Belgium, the French and Flemish Communities set up programmes for intercultural communication and awareness-raising on the rights of foreigners targeting both the host society and immigrants. In Denmark, a fund supports local projects such as the 'Copenhagen Day of Dialogue' including intercultural activities and debates. For the 'Danish Constitution Day', a competition for young people, focused on subjects of democracy and integration and widely covered by the media, is prepared. The Swedish government declared the year 2006 the Swedish Year of Multiculturalism' to promote opportunities for all to participate in cultural life and to create co-operation between various cultural traditions. In Luxembourg, the 'Neighbours' Festival, the 'Festival of migrations, cultures and citizenship' and other multicultural initiatives are organised to promote integration. In Finland, immigrants who obtain Finnish nationality**

⁴⁵ Replies have been received from all Member States except Cyprus and Malta

are invited to the 'Theme day of nationality' in the city of Turku. A 'Multicultural personality of the year' and a 'New resident of Turku of the year' are elected. In The Netherlands, primary and secondary schools are encouraged to organise initiatives for the promotion of civic citizenship and integration. Within the new Irish National Action Plan against Racism 'Planning for Diversity', local partnership companies support anti-discrimination and integration initiatives. In the Slovak Republic, the new 'Action Plan to Prevent All Forms of Discrimination, Racism, Xenophobia, Anti-Semitism and Other Forms of Intolerance' was adopted. Measures involving the media to promote understanding of immigration are undertaken actively in Belgium, Ireland, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Portugal, the Slovak Republic, Spain, Sweden, The Netherlands and the United Kingdom. In Latvia, the 'International Tolerance Day' was organised in collaboration with the media. In Lithuania, a new version of the 'Code of Ethics of Journalists and Publishers' was approved to shape understanding of diversity. In Portugal, many initiatives are carried out to manage cultural diversity including television and radio programmes, such as the 'Week of Cultural Diversity'. In the United Kingdom, the 'Improving Opportunity, Strengthening Society' strategy and the 'Community Cohesion Toolkit' focusing on the role of the media are among the measures launched to foster a sense of common belonging.

2. 'Integration implies respect for the basic values of the European Union'

A number of Member States, including Belgium, Denmark, Finland, France, Germany, Luxembourg and The Netherlands refer to the basic values of the European Union in introductory programmes for newly-arrived third-country nationals. Some countries increasingly promote EU basic values through broader initiatives. In Belgium, a 'Committee of Seven Wise Men' elaborated on basic values and presented its recommendations to the Flemish government to harmonise civic integration courses. The French Community supports educational programmes targeting school teachers and students. Interdisciplinary citizenship courses will be included in the curriculum of all mandatory educational programmes. In France, the concept of integration includes a strong political and civic dimension reflecting common republican values which are discussed by the 'High Council of Integration.' In Lithuania, civic orientation and integration courses on the host society's culture and history are organised for people granted asylum. In Luxembourg, compulsory civic education courses are provided to those applying for nationality. In Bulgaria, a project 'Civic education – road to Europe' is organised targeting young people. Sweden set up initiatives to raise awareness on basic values including a new 'National Action for Human Rights', as well as a specific programme to combat violence and oppression in the name of honour. In The Netherlands, a declaration of 'Solidarity with The Netherlands', covering respect for common values, is pronounced during naturalisation ceremonies.

3. 'Employment is a key part of the integration process and is central to the participation of immigrants, to the contributions immigrants make to the host society, and to making such contributions visible'

The contribution of immigrants to the economic growth and development of the host society is increasingly recognised, as underlined by Greece, Italy and Spain. To facilitate the labour market integration of immigrants the Czech Republic has planned a simplification of bureaucracy and the possibility to reside legally while looking for a job. In Spain, a new system 'Catalogue of Labour Shortages in Specific Occupations' has been set up to identify shortages and to allow for a swift processing of residence and working permits. Portugal established 'Offices of Employment and Entrepreneurial Support

for Immigrants' within the 'National Immigrant Support Centres', and it launched an advertising campaign 'Immigrant Portugal, Tolerant Portugal'. **In Poland, a number of labour market integration measures are carried out by the Intercultural Centre for Vocational Adaptation and the Work Club of the Polish Humanitarian Organisation.** In the **Slovak Republic**, the process of assessment of qualifications and skills and the access to vocational training has been simplified. A specific web-site has been created to advertise vacancies and provide information to employers. **The Danish government concluded a political agreement 'A new change for everyone' on access to jobs and education, including new financial incentives to municipalities and obligations for local authorities to provide job offers.** In **Ireland**, publications such as the 'Know before you go' booklet including information on finding employment for newly-arrived immigrants and the 'Employment Rights Information Booklet' are available in multiple languages. The 'Employment for Parents of Irish Born Children Programme' promotes the employment of third-country national parents of an Irish born child and the study *'An Exploration of Local Strategies for the Integration of Migrant Workers and their Families'* was carried out. **In France, a group of big enterprises drafted a 'Diversity Charter', which is now being signed by many other employers, to commit themselves to create an intercultural environment among their staff.** The Finnish Ministry of Trade and Industry established a working group to reinforce immigrant entrepreneurship through networking, interaction, education and training, development of advisory services and information. In **The Netherlands**, an action plan was adopted to further develop immigrant entrepreneurship and a monitoring system against discrimination at the work place is being set up. A 'Diversity Unit' was established by the Belgian federal government to fight against discrimination at work and to promote equality. The Flemish Community organises individual labour market insertion programmes for newly-arrived third-country nationals as part of introductory programmes. In **Greece**, interventions in favour of unemployed immigrant women are a priority. In **Sweden**, the employment office for immigrants created a special team to provide support before and during the initial period in a new job. **Austria promotes employment of immigrants in the public sector.** In the **United Kingdom**, within certain industry sectors, language teachers and integration experts are available to develop schemes for labour market integration of immigrants.

4. 'Basic knowledge of the host society's language, history, and institutions is indispensable to integration; enabling immigrants to acquire this basic knowledge is essential to successful integration'

In most of the Member States, including **Austria, the Czech Republic, Denmark, Germany, Greece, Italy, Latvia, Luxembourg, Portugal and Sweden**, information material and welcome packages in various languages are available for newly-arrived third-country nationals. Introduction programmes are established in most Member States and they are compulsory in some countries, i.e. **Austria, Belgium, Denmark, France, Germany, Greece and The Netherlands.** In **Austria**, immigrants have to sign an Integration Agreement and to follow German language training in order to receive a residence permit. The City of Vienna provides special cheap courses for young and long-term immigrants. In **Denmark**, an examination on Danish society, history and culture has to be taken to obtain Danish citizenship and a basic civic test will also be introduced for some categories of immigrants. In the **United Kingdom**, the 'Life in the United Kingdom: A Journey to Citizenship' syllabus to prepare for the citizenship test was published. In **Portugal**, the 'Portugal Welcomes You' programme provides language and introductory citizenship courses for newly-arrived third-country nationals. In **France**,

knowledge of the French language, values and institutions is a pre-condition to acquire a long-term residence permit. Language courses, including an examination and a certificate, are compulsory depending on the level of knowledge and they are free of charge for newly-arrived third-country nationals. They are organised in a flexible way according to different needs and child care is available during classes. In **Germany**, language classes are compulsory depending on the level of knowledge and integration courses provide orientation and basic knowledge of German institutions. **In Lithuania, Slovenia, Romania and the United Kingdom a personal integration plan is drafted for every refugee. Italy and Spain** foresee introduction courses with a focus on vocational training in their territories, as well as in the immigrants' countries of origin. **The Netherlands** organises compulsory pre-departure examinations on language and civic orientation for immigrants, with the exclusion of refugees and asylum seekers, to be taken in the country of origin. In **Ireland**, citizens' information centres are located in every town and cultural orientation programmes and information leaflets are also available. Stakeholders were involved in the organisation of language courses to provide an effective service. In **Luxembourg**, a pilot project for language classes in French and Luxembourgish 'Cours Inlux' has proved to be very successful and will be renewed. In **Poland**, **a web-site was set up after consultation with refugees, in order to provide them with the most useful information and a newspaper addressing immigrants is drafted with their contribution.**

5. 'Efforts in education are critical to preparing immigrants, and particularly their descendants, to be more successful and more active participants in society'

In **Austria**, intercultural teaching and learning are principles of federal law, implemented by providing training and support to teachers and promoting anti-discrimination activities in all schools. In **Finland**, municipalities are granted an increased State subsidy to support young immigrants speaking other languages and teaching in their mother tongue is available. The general school programme includes teaching on foreign cultures. In **Spain**, half of the 'State Fund for Reception, Integration and Education' is used by schools to develop reception programmes for newly-arrived young immigrants and their families, to provide teaching support during an initial period and to hire intercultural mediators. Teaching exchange programmes with third countries and a movie 'Settlers' on interculturality at school are examples of initiatives undertaken. **In Belgium, the French Community develops courses in the language and culture of origin of immigrants and courses promoting openness towards other cultures. In all parts of the country, reception programmes, bridging classes and language courses are organised to facilitate the introduction of newly-arrived young third-country nationals. In Bulgaria, the national programme for the development of education and training foresees specific measures targeted at children speaking another language. Data and research on performance at school are analysed. In Estonia, relevant resources are allocated to train teachers of Estonian as a second language and for bilingual education. In Romania, free courses of Romanian are available for adults and training for teachers is organised to address better the need of students. Finland and Hungary provide classes in various languages as preparatory courses for the integration of immigrant children into the general education system. Greece organises reception and tutorial classes to ease the integration into schools and other measures are set up to ease enrolment and to support families. In Luxembourg, a reception unit for young immigrants who arrive in the course of the school year was created and intercultural mediators and special staff are available to help with language difficulties. In Portugal, the 'Choices Program' aims at preventing low level of achievements and early school-leaving and the 'Between Cultures Secretariat' promotes intercultural education within**

the wider educational system by training of teachers. Classes of Portuguese as a second language are available in schools. In the **United Kingdom**, within the framework of the 'Aiming High' strategy, funding and guidance materials are provided to local authorities and school boards in order to address the needs of immigrant children and youth. In **The Netherlands**, schools and local authorities organise meetings at least once a year to avoid segregation and to promote integration. **In Poland, training for teachers is available and a conference was organised on measures tackling language difficulties of immigrant children. A kindergarten project 'Children of the World' addresses integration challenges at an early stage with the interaction of children of different origins through arts and games.** In **Ireland**, the 'Department of Education and Science' established a steering committee to co-ordinate responses to the educational needs of newly-arrived young immigrants and to put in place a system of language support for non-English speakers. New 'Guidelines on Intercultural Education in Primary School' are published to support teachers and school management in developing a more inclusive classroom environment. **In Sweden, a specific curriculum for learning Swedish as a second language exists and the 'Higher Education Act' requires higher education institutions to promote actively recruitment of immigrants.** In **France**, language tuition and introductory courses are available at school. Recent measures focus on the participation in preparatory courses for university studies and on the smooth transition into the labour market.

6. 'Access for immigrants to institutions, as well as to public and private goods and services, on a basis equal to national citizens and in a non-discriminatory way is a critical foundation for better integration'

In **Italy**, access to social services for immigrants is eased by mediatory services. Legal advice, information and orientation desks are available at the local level. **In Lithuania, access to public offices is facilitated by interpretation services and information in other languages. In Austria, special multi-language information desks are available for various services.** The User Panel of the **Danish** Immigration Service is set up to bring together the Danish Immigration Service and immigrant's representatives. In **Poland**, training is organised for people working with refugees and a centre provides information on legislation and available services within public institutions. In **Sweden**, all government agencies have to adopt action plans to take into account cultural diversity in recruitment procedures and a system with de-personalised applications for jobs will be tested. In **The Netherlands**, an anti-discrimination project within the structures of the government is launched. In **Finland**, the Ministry of Labour produced a 'Handbook on equality data' containing good anti-discrimination practices. In the **Czech Republic**, multicultural education and improvement of language skills of public administration staff is an increasing priority. **Bulgaria implements a training project to teach social assistants to work in multiethnic environments.** In **Romania**, public services may employ interpreters and cultural mediators and train their staff to ease the access of immigrants to services. In the **Slovak Republic**, training for the staff of labour, social and family affairs offices is available, as well as consulting and mediatory services. In **Hungary**, desk officers of family support centres and social and labour offices participate in training on integration issues. **In Latvia, a 'Centre of trust' is being built for third-country nationals as a contact point with the institutions.** In **Ireland**, the newly established 'Irish Naturalisation and Immigration Service' **acts as a one-stop-shop providing a single access point to services.** Interpretation support, anti-racism and intercultural training is available for service providers. Government Departments and State Agencies provide information, in multiple languages, on the rights and entitlements of access to a wide range of public services. In **Portugal**, national and local immigrant support centres are one-stop-shops set up for the

delivery of services with the involvement of socio-cultural mediators. An 'SOS Service for Immigrants' and a simultaneous translation service provide help and information in various languages with the assistance of socio-cultural mediators. Within the pilot project 'Strategic Upgrade of National Refugee Integration Services' (SUNRISE), in the **United Kingdom** a personal caseworker provides information and advice to facilitate access to services.

7. 'Frequent interaction between immigrants and Member State citizens is a fundamental mechanism for integration. Shared forums, intercultural dialogue, education about immigrants and immigrant cultures, and stimulating living conditions in urban environments enhance the interactions between immigrants and Member State citizens'

Some Member States, such as **Greece** and **Italy**, stress in particular the role of cultural mediators, as well as of volunteering and third sector organisations facilitating the interaction between immigrants and the host society. In **Austria**, a special department for integration and diversity matters forms a point of co-operation between immigrants' organisations, non-governmental organisations and the City of Vienna. In **Ireland**, local community groups are funded to provide day-to-day support and to promote participation of newly-arrived third-country nationals in local community life. In **Bulgaria**, the **'Sports Vacation Programme'** promotes tolerant inter-ethnic relations. In **Estonia**, an employment exchange programme between different regions of the country is developed to promote interaction. In **Denmark**, the participation of immigrants in volunteering organisations is promoted. In **Lithuania**, a web-site for various minorities' organisations is created to reach a broader public. In **Luxembourg**, a pilot project to organise entertainment workshops for the interaction of national citizens with immigrants has been successful and will be repeated in many towns. In **The Netherlands**, many projects in the context of the 'Broad Initiative for Social Cohesion' have been launched including the 'Not beside but with each other' campaign to avoid segregation. A major project to collect examples of co-operation among young people of different cultures is broadly covered by the media. In the **United Kingdom**, measures to engage together more closely immigrants and the host population include an action plan on intercultural dialogue, a government 'Respect Task Force' and the cohesion guidance 'Leading Cohesive Communities – a guide for leaders and chief executives'.

8. 'The practice of diverse cultures and religions is guaranteed under the Charter of Fundamental Rights and must be safeguarded, unless practices conflict with other inviolable European rights or with national law'

Denmark set up various initiatives fostering intercultural dialogue and stressing religious diversity, including dialogue meetings between the Danish Prime Minister and the Minister for Integration and various ethnic minority organisations. Germany organised a federal level conference to launch a long-term dialogue process with representatives of Muslim communities. In Finland, a working group on intercultural and inter-religious dialogue was established within the 'Advisory Board for Ethnic Relations'. It acts as a permanent forum for discussion and exchange of information between religious communities and national authorities to increase mutual understanding. In Italy, a 'Council for Italian Islam' was set up to support the central government in gaining an insight on problems faced by Muslim communities and to establish a permanent dialogue. In Latvia, an anti-discrimination project 'Information campaign against Islamophobia' is being implemented and an on-line encyclopaedia on religious diversity and postcards on inter-religious dialogue have been prepared. In Luxembourg, a public conference is organised every year by an inter-religious group representing all major faiths. In Sweden, the Minister responsible for religious

affairs holds regular meetings with representatives of different religious communities aimed at reinforcing mutual understanding and trust. In **The Netherlands**, training for spiritual leaders is organised by Muslims' organisations and the Ministry of Education, Culture and Science and the Ministry for Immigration and Integration.

9. 'The participation of immigrants in the democratic process and in the formulation of integration policies and measures, especially at the local level, supports their integration'

In Belgium, the Czech Republic, Finland, Hungary, Ireland, Lithuania, Luxembourg, Portugal, the Slovak Republic, Slovenia, Spain, Sweden and soon in Greece, third-country nationals are, in principle, entitled to vote in local elections. However, legislative frameworks regulating political participation vary widely. In most of these countries, such voting rights are linked to the length of regular stay or are only recognised to specific categories of third-country nationals. In other Member States, they are only granted to citizens of third countries with which specific bilateral arrangements exist. In Luxembourg, awareness-raising campaigns will be organised to inform immigrants about their voting rights at the local level and a proposal has been presented to extend the competences of municipal advisory councils for foreigners ('Commissions communales consultatives') to favour their participation in public life. In Belgium, the Walloon and Brussels Capital governments encouraged third-country nationals to register to vote in local elections. Cities and communities with a high concentration of minorities are obliged by the Flemish government to facilitate their participation in local policies through special consultative councils and activities of the 'Forum for Ethnic Minorities'. In a growing number of countries, specific support for immigrant women organisations is provided. The Czech Republic, Denmark, Estonia, Greece, Italy, Portugal and Spain involve immigrants' representatives, as well as other civil society actors and different stakeholders, in the elaboration and/or implementation of integration policies. In Portugal, the Consultation Council for Immigration Affairs (COCAI), consisting of five immigrants communities, plays an important role in drawing immigration policies. A 'Council for Ethnic Minorities' has been established in Denmark to advise the Ministry of Integration and integration councils are active at the local level. In Spain, the 'Forum for the Integration of Immigrants', a three-tiered consultative body created by the government, involving immigrants' associations, social partners, non-governmental organisations and public administration, was renewed with enlarged composition and competences. Its consultation has become mandatory for any legal or practical initiative in the field of integration at national level. In France, the 'National Council for the Integration of Immigrant Population', including representatives of immigrants' associations, has been re-established and is regularly consulted by the Ministry in charge. In Ireland, funding is provided to immigrants' organisations to promote their participation in the democratic process. Irish partnership companies also facilitate the establishment of local level forums which enhance dialogue and interaction between relevant service providers, representatives of the community and voluntary sector and representatives of immigrants' communities. In Italy, a 'Council dealing with third-country nationals and their families' will be established at national level and 'Immigration Territorial Councils' are set up at local level. In Sweden, government funding has been made available to create a network of elected representatives from municipalities and County Councils to promote an intercultural environment. In the United Kingdom, a 'Commission on Integration and Cohesion' has been set up, involving various stakeholders, to elaborate practical steps in order to make local communities more cohesive and integrated.

10. 'Mainstreaming integration policies and measures in all relevant policy portfolios and levels of government and public services is an important consideration in public-policy formation and implementation'

In the Czech Republic, all relevant Ministries apply integration mainstreaming in the development of departmental policies and legislation. In the French Community of Belgium, all Ministers commit themselves to undertake concrete actions to promote cultural pluralism and mutual comprehension. In Finland, an integration advisory board was established to co-ordinate activities of various Ministries. 'The Integration Act' was amended so that measures focusing on public general services take into account the needs of immigrants. In Greece, an inter-ministerial committee, supported by a special committee involving experts, was established by the Minister of Interior, Public Administration and Decentralisation to improve the level of co-operation and co-ordination on integration. In **Romania**, inter-institutional co-operation is developed by co-ordination meetings organised with representatives of various governmental institutions and non-governmental organisations. **Ireland** established the 'Irish Naturalisation and Immigration Service' to bring together the various strands of government activity. Within these revised structures, a new 'Integration Unit' is being established to promote and co-ordinate all social and organisational measures. **France** strengthens efforts in terms of public services and social measures in the areas where immigrants are more present.

11. 'Developing clear goals, indicators and evaluation mechanisms are necessary to adjust policy, evaluate progress on integration and to make the exchange of information more effective'

In **Denmark**, a study on integration indicators is under way and benchmarking of integration efforts at municipal level is published every year by the Minister of Refugee, Immigration and Integration Affairs to identify best practices. **The Swedish 'Integration Board' monitors the situation and progress of integration policies, analysing various aspects of Swedish society and producing yearly reports to assist decision-making in this field.** In **Portugal**, the 'Immigration Observatory' carries out research to support the development of integration policy. In **Romania**, comprehensive research on the situation of persons granted protection, including the analysis of many integration aspects, has been carried out. Its policy recommendations will be used for drafting future measures. **Germany** and **Estonia** selected external contractors to evaluate their integration programmes in order to inform future policy-making and enable adjustments for more effective policy outcomes. In **Estonia**, a public opinion survey was also carried out. In **Ireland**, all State funding initiatives on integration have clear performance indicators. Procedures are in place to monitor the implementation of funded projects and to inform developing integration policy. In the **Czech Republic**, within the 'Commission for the Integration of foreigners' one of the working groups deals also with the setting up of integration indicators.